

วิชาการปฏิบัติงานด้าน
บรรณภัณฑ์โสตทัศนศึกษา

สัปดาห์ที่ 3

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

การบรรจุภัณฑ์ที่ดีจะต้องป้องกันและรักษาคุณภาพของสินค้าภายในที่
บรรจุมากที่สุด และสามารถนำเสนอรูปแบบและข้อความสู่ภายนอกด้วยการ
พิมพ์ที่โดดเด่น ส่งผลถึงคุณค่าของสินค้าภายใน อีกทั้งยังต้องผ่านกระบวนการ
เดินเครื่อง โดยไร้ปัญหาและได้ประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่อง เวลา แรงงาน ความ
ประหยัด และการรักษาสภาพแวดล้อม

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์ที่ดี สรุปได้พอสังเขป ดังนี้

1. บรรจุภัณฑ์ที่ใช้ผลิตภัณฑ์หมดแล้วสามารถนำไปใช้ประโยชน์อื่นได้อีก เรียกว่า **Package Use**
2. ลักษณะที่ให้ความสะดวกกับการนำเอาสินค้าไปใช้ เช่น ขนส่งสะดวก ตั้งโชว์ได้ดี เรียกว่า **Practicality**
3. สัดส่วนที่เหมาะสมของผลิตภัณฑ์บรรจุ เรียกว่า **Promotion of the package**

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

4. ต้องมีลักษณะที่แสดงถึงความสะดวกในการเคลื่อนย้าย เรียกว่า **Portability**
5. การแสดงให้เห็นถึงตัวสินค้าที่บรรจุอยู่ภายในได้ดี เรียกว่า **Presentation**
6. การแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับตัวสินค้า เช่น น้ำหนัก วันผลิต วันหมดอายุ เรียกว่า **Prescription**
7. การแสดงความสามารถในการนำสินค้าภายในไปใช้ประโยชน์ เรียกว่า **Product Use**

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

8. แสดงลักษณะภาพลักษณ์ที่ดีต่อตัวสินค้า แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของตัวสินค้า เรียกว่า **Image**
9. บรรจุง่าย รวดเร็ว ประหยัดเวลา เรียกว่า **Safe cost**
10. ความสามารถในการกระตุ้นผู้ที่พบเห็นสินค้า เรียกว่า **Emotional Appeal**

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ มี 4 ลักษณะ คือ

1. การบรรจุภัณฑ์ขั้นแรก (Primary packaging) การบรรจุภัณฑ์ขั้นแรกนี้รวมถึงการบรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย (Individual package) ได้แก่ สิ่งห่อหุ้มตัวผลิตภัณฑ์ หรือสินค้าที่ผลิตภัณฑ์เสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว เป็นการห่อหุ้มสินค้าเพื่อป้องกันสินค้าโดยตรงไม่ให้เสียหาย เช่น ขวดยา หลอดยาสีฟัน กระดาษห่อขนม ขวด หรือกระป๋อง

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ มี 4 ลักษณะ คือ

2. การบรรจุภัณฑ์ขั้นที่สอง (Secondary packaging) ได้แก่ สิ่งที

ห่อหุ้มบรรจุภัณฑ์ขั้นแรกเพื่อทำหน้าที่ ป้องกันสินค้ามิให้เสียหายรวมทั้งมีหน้าที่ ดึงดูดความสนใจของผู้บริโภค เช่น กล่องใส่ขวดยา กล่องยาสี่พัน ถุงใส่ขนมที่ ห่อด้วยกระดาษหรือพลาสติก ฯลฯ

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ มี 4 ลักษณะ คือ

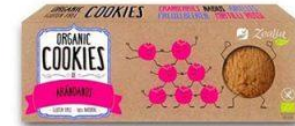
3. การบรรจุภัณฑ์ เพื่อการขนส่ง (Shipping packaging) ได้แก่ การบรรจุภัณฑ์ เพื่อเก็บรักษาและขนส่งสินค้า เช่นลังขนาดต่างๆ

ลักษณะของบรรจุภัณฑ์

บรรจุภัณฑ์ มี 4 ลักษณะ คือ

4. บรรจุภัณฑ์ เพื่อการขายปลีก (Consumer Packaging) เป็นบรรจุภัณฑ์ที่ผู้ผลิตสินค้า สามารถออกแบบบรรจุภัณฑ์กระตุ้นการซื้อ ในลักษณะ บรรจุภัณฑ์เฉพาะหน่วย หรือบรรจุภัณฑ์ชั้นใน บรรจุภัณฑ์เพื่อการขนส่งรวมกันอยู่ เพื่อเพิ่มคุณค่าสินค้า แรงจูงใจ ให้ผู้พบเห็นตัดสินใจซื้อได้รวดเร็วขึ้น

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

มนุษย์เรารู้จักการบรรจุภัณฑ์มาตั้งแต่สมัยโบราณ ในอดีตการบรรจุภัณฑ์มีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและรักษาคุณภาพของสินค้าในระหว่างการขนส่งและการจัดเก็บเท่านั้น แต่ในปัจจุบันการบรรจุภัณฑ์มีวัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันและการรักษาคุณภาพของสินค้า เพื่อความสะดวกในการขนย้าย เก็บรักษา และการจัดจำหน่าย ช่วยสื่อความหมายเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่บรรจุอยู่ภายในและเพื่อส่งเสริมการขาย

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

การบรรจุภัณฑ์ในสมัยอดีตได้มีการนำเอาวัสดุธรรมชาติมาดัดแปลงตกแต่ง และ
แปรรูปเป็นบรรจุภัณฑ์ เช่น ใบตอง ใบมะพร้าว ใบบัว ใบไผ่ หวาย ใบจาก เป็นต้น จำทำ
ให้ผลิตภัณฑ์ที่ถูกบรรจุอยู่ภายในเกิดมีมูลค่าเพิ่ม เกิดความสวยงามน่าสนใจ ปลอดภัย
ต่อสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

จนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่ 2 วิทยาการทางด้านบรรจุภัณฑ์ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เริ่มจากการใช้วัสดุจากธรรมชาติในอดีต มาเป็นวัสดุสมัยใหม่ที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน เช่น พลาสติก กระดาษ แก้ว และโลหะ เป็นต้น มีการคิดค้นพัฒนาและสังเคราะห์วัสดุใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีคุณสมบัติเหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่จะหีบห่อ ส่งเสริมการขายและลดต้นทุนการผลิต

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ในปัจจุบัน มีการแข่งขันกันสูงมาก เพราะการบรรจุภัณฑ์เป็นตัวแปรที่สำคัญในการแข่งขันเพื่อแบ่งส่วนแบ่งทางการตลาดของผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ อุตสาหกรรมการผลิตในระดับต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จได้ให้ความสำคัญต่อการออกแบบ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์เทียบเท่ากับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ในการเลือกใช้บรรจุภัณฑ์และการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ถูกต้องและเหมาะสม จำเป็นต้องมีความรู้ในการเลือกใช้วัสดุ คุณสมบัติของวัสดุ และการใช้เทคโนโลยีในการบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสม

การบรรจุภัณฑ์ของสินค้าไทย

ในปัจจุบันองค์การต่างๆ ได้ให้การยอมรับว่าบรรจุภัณฑ์มีบทบาทอย่างยิ่งต่อความสำเร็จทางธุรกิจ จนนักการตลาดหลายคนกำหนดให้ P (Packaging) เป็น P ตัวที่ 5 ของกลยุทธ์ทางการตลาด ซึ่งกลยุทธ์ทางการตลาดประกอบด้วย

1. P = Produce (ผลิตภัณฑ์)
2. P = Price (ราคา)
3. P = Place (สถานที่)
4. P = Promotion (การส่งเสริมการขาย)
5. P = Packaging (บรรจุภัณฑ์)

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

1. ชื่อร่วมหรือเครื่องหมายร่วม (collective mark)
 - คือ เครื่องหมายการค้าหรือบริการ ที่ใช้เป็นตัวแทนของกลุ่ม สหกรณ์ ที่มีกลุ่มผู้ค้า เป็นสมาชิกอยู่ในกลุ่มเดียวกัน
2. ตราสินค้า (brand name)
 - คือ ชื่อหรือสัญลักษณ์ที่แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัวของผู้ผลิตหรือผู้ให้บริการ หลักการตั้งชื่อที่ดีไม่ควรมีความยาวเกิน 4 พยางค์และต้องไม่ซ้ำกับคนอื่น ใช้คำที่จำได้ง่าย เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคสามารถจดจำในตัวสินค้าได้

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

3. ชื่อผลิตภัณฑ์ (product name)

- เป็นชื่อของสินค้าหรือบริการที่บ่งบอกถึงสินค้าว่าเป็นอะไรประเภทไหน ควรตั้งชื่อสั้นๆ เกี่ยวข้องกับสินค้า เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถตัดสินใจซื้อทันทีที่ได้อ่านชื่อสินค้า

4. รายละเอียดสินค้า

- เป็นข้อความที่ใช้ประชาสัมพันธ์ หรือใช้บรรยายสรรพคุณของสินค้าที่ขาย หรือรายละเอียดสินค้า

5. ขนาดและการบรรจุ

- เป็นตัวเลขที่บอกถึงปริมาณสินค้าที่อยู่ในบรรจุภัณฑ์ ว่ามีขนาดและปริมาณเท่าไร เพื่อให้ผู้บริโภคใช้ในการตัดสินใจซื้อ

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

6. ข้อมูลทางโภชนาการ

- เป็นข้อมูลที่บ่งบอกถึงชนิดสารอาหาร และปริมาณสารอาหาร มักจะพบในอาหารที่มีการกล่าวอ้างทางโภชนาการ อาหารที่มีการใช้คุณค่าทางโภชนาการอาหารระบบกลุ่มผู้บริโภค เช่น ผลิตภัณฑ์นมผงสำหรับเด็ก ผลิตภัณฑ์อาหารเสริม ผลิตภัณฑ์นมสดพร้อมมันเนย ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มบำรุงร่างกาย ข้อมูลทางโภชนาการจะช่วยให้ผู้บริโภคเลือกซื้ออาหารและเลือกบริโภคให้เหมาะสมกับความต้องการของตัวเอง โดยมีข้อมูลที่บังคับให้มีบนบรรจุภัณฑ์ได้แก่ สารอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อระบบทางเดินอาหาร ปริมาณพลังงานทั้งหมด โปรตีน วิตามิน คาร์โบไฮเดรต เกลือแร่ เป็นต้น

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

7. คำเตือน หรือ ข้อควรระวังในการบริโภค

- จะต้องมิตัวอักษรขนาดไม่เล็กกว่า 2 มม. มักพบในบรรจุภัณฑ์ที่บรรจุ สินค้าประเภท เครื่องดื่มชูกำลัง และเครื่องดื่มที่มีสารคาเฟอีน เป็นต้น

8. รหัสแท่ง

- รหัสที่ใช้ในการซื้อ ขาย สินค้า มีลักษณะเป็นแผ่นสี่เหลี่ยมสีขาวเป็นทาง ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ อำนวยความสะดวกให้กับผู้ขายในการคิดราคาสินค้า

9. เครื่องหมาย อ.ย. ที่เรารู้จักกันดี ย่อมาจาก “สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา”

- เป็นสิ่งที่ต้องมีบนบรรจุภัณฑ์เพื่อแสดงว่าสินค้าของผู้ผลิตมีความปลอดภัยเพราะ ได้รับการตรวจสอบจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและ ยา ช่วยสร้างความ น่าเชื่อถือให้กับผู้บริโภค

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

10. ชื่อผู้ผลิตและจัดจำหน่าย

- เป็นการบอกถึงบริษัทผู้ผลิตสินค้า หรือบริษัทผู้นำเข้าเพื่อจำหน่ายว่ามีที่มาจากไหน เป็นของบริษัทใด ในรายละเอียดควรมีที่ตั้งโรงงานผลิตหรือโรงงานที่นำเข้า เบอร์โทรติดต่อทางบริษัท เป็นต้น

11. วันผลิตและวันหมดอายุ หรือวันที่ควรบริโภคก่อน

- เป็นข้อมูลที่สำคัญมาก เพราะจะช่วยเพิ่มความปลอดภัยให้ผู้บริโภค ในการซื้อสินค้าก่อนและ หลังจากซื้อสินค้าว่าควรบริโภคก่อนวันไหน และหมดอายุวันที่เท่าไร

ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์

12. ศูนย์ร้องเรียนผู้บริโภค

- เป็นรายละเอียดการติดต่อกับผู้บริโภคของผู้จำหน่าย เพื่อให้บริการข้อมูลต่างๆกับ
ผู้บริโภคที่ทำการซื้อสินค้าหรือบริการไป เช่น การร้องเรียนสินค้า ร้องเรียนบริการ
หรือพนักงาน เป็นต้น

แนวทางการบรรจุภัณฑ์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

1. **แนวคิดการบรรจุภัณฑ์จากผู้บริโภค** ผู้บริโภคมีความต้องการบรรจุเป็นหน่วยเล็กที่สุด แต่มีจำนวนมากหน่วย ภาชนะบรรจุจะต้องมีการออกแบบให้มีรูปร่างสวยงาม มีสีสันสะดุดตา คุณภาพดี และสะดวกในการใช้ประโยชน์
2. **แนวคิดการบรรจุภัณฑ์จากผู้ขายหรือผู้ผลิต** ซึ่งมีความต้องการบรรจุเป็นหน่วยใหญ่ๆ มีน้ำหนักมาก ประหยัด ภาชนะไม่จำเป็นต้องมีการออกแบบหรือตกแต่งให้สะดุดตาชวนซื้อก็ได้ แต่ขอให้สะดวกในการขนย้ายที่ละจำนวนมากๆ เพื่อลดต้นทุน
3. **แนวคิดการบรรจุภัณฑ์จากสังคม** สังคมโดยรวมต้องการให้บรรจุภัณฑ์ที่มีอยู่ในโลกนี้ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม มีการทำลายง่าย สามารถนำกลับมาใช้ได้ อีก สามารถย่อยสลายเองได้ ไม่มีอันตรายหรือผลกระทบต่อสุขภาพ

แบบฝึกหัด

1. จงบอกลักษณะของการบรรจุภัณฑ์ที่ดี เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

1.1

1.2

1.3

1.4

1.5

1.6

1.7

1.8

1.9

1.10

2. ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุภัณฑ์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. จงอธิบายแนวทางการบรรจุภัณฑ์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด

แบบฝึกหัด

1. จงบอกลักษณะของการบรรจุภัณฑ์ที่ดี เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

ลักษณะของการบรรจุ ภัณฑ์	1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.
----------------------------	---

2. ส่วนองค์ประกอบที่สำคัญของบรรจุ
ภัณฑ์ ประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. จงอธิบายแนวทางการบรรจุภัณฑ์ต่อ
บุคคลที่เกี่ยวข้องโดยละเอียด